

48 25/11
ปี ๒๕๓๓

การใช้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวของ โรเจอร์ส
เพื่อพัฒนาการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาของหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ครั้งแรก

นางสาวเอมอร รติษฐ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN. 974-579-251-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017300 ๒๕๓๓

THE USE OF ROGERIAN GROUP COUNSELING FOR PROMOTING
THE ADJUSTMENT TO MATERNAL ROLE IN ADOLESCENT FIRST PREGNANCY

MISS AMEORN RATINTHORN

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN. 974-579-251-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวของ โรเจอร์ส
เพื่อพัฒนาการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาของหญิงวัยรุ่น
ตั้งครรภ์ครั้งแรก

โดย

นางสาว เอมอร รตินธร

ภาควิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลุย จำปาเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิง อุ่นใจ แววศร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากัย) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ดร. จิน แพรี่) ประธานกรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลุย จำปาเทศ) อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิง อุ่นใจ แววศร) อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ยงกิตติกุล) กรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส) กรรมการ

เอมอร รติธร : การใช้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวของโรเจอร์ส เพื่อพัฒนา
การปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดา ของหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ครั้งแรก (THE USE OF
ROGERIAN GROUP COUNSELING FOR PROMOTING THE ADJUSTMENT TO
MATERNAL ROLE IN ADOLESCENT FIRST PREGNANCY) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.หลุย
จำปาเทศ, อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ.พญ. อุ๋นใจ แววศร, 150 หน้า
ISBN 974-579-251-9

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนว
ของโรเจอร์ส ที่มีต่อการพัฒนาการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาของหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ครั้งแรกโดย
มีสมมติฐานว่า หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มจะมีคะแนนการปรับตัวต่อ
บทบาทการเป็นมารดาสูงกว่าคะแนนที่วัดได้ก่อนการเข้ากลุ่มและสูงกว่าคะแนนของกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์แรกที่มาฝากครรภ์กับหน่วยฝากครรภ์ แผนกผู้ป่วยนอก
โรงพยาบาลศิริราช ซึ่งมีคะแนนที่ได้จากแบบวัดการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาต่ำกว่าค่าเฉลี่ย
ลบ 0.5 ของค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 20 คน นำมาสุ่ม
เลือกแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน

กลุ่มทดลองเข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวของโรเจอร์ส สัปดาห์ละ
2 ชั่วโมง 8 สัปดาห์ติดต่อกัน รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมงโดยมีผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่ม
ร่วมกัน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดสอบแบบมีกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนและหลังการทดลอง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ (1) แบบวัดการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และ
(2) แบบประเมินผลการเข้ากลุ่ม ผู้วิจัยได้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ในครั้งทดสอบก่อน
และหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที่ (t-test) ผลการวิจัย
พบว่า หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มมีคะแนนจากแบบวัดการปรับตัวต่อ
บทบาทการเป็นมารดาครั้งหลังการทดลองสูงกว่าครั้งก่อนการทดลอง และสูงกว่าคะแนนของกลุ่ม
ควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชาจิตวิทยา.....
สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา.....
ปีการศึกษา2533.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

AMEORN RATINTHORN : THE USE OF ROGERIAN GROUP COUNSELING FOR PROMOTING THE ADJUSTMENT TO MATERNAL ROLE IN ADOLESCENT FIRST PREGNANCY, THESIS ADVISOR : ASSI.PROF. LOUIS CHAMPATHES, Ph.D. THESIS CO-ADVISOR, ASSO.PROF. DR. CONJAI VAEUSORN, 150 PP. ISBN 974-579-251-9

The purpose of this research was to study the use of Rogerian group counseling in promoting adjustment to maternal role among adolescent first pregnancy. The hypothesis was that the posttest scores of the Adjustment to Maternal Role inventory (AMRI) in the experimental group would be higher than their pretest scores and that the posttest scores of the experimental group would be higher than the posttest scores of the control group.

The sample included 20 volunteer adolescents pregnant for the first time who attended the antenatal clinic of Siriraj Hospital and scored one half standard deviation below the mean on AMRI. The subjects were randomly assigned to an experimental group and a control group, each group comprising 10 adolescents. The experimental group participated in Rogerian group counseling sessions for 8 weeks, each session lasting 2 hours, totaling 16 hours under the leadership of the researcher and a research assistant. In this research, the pretest-posttest control group design was used. The instruments used were : 1. the Adjustment to Maternal Role Inventory Constructed by the researcher 2. a questionnaire for the subjects to evaluate the experience in the group. Deviations from the mean in the pretests and posttests of both groups were analysed by using the t-test. Results show that the posttest scores of the experimental group were higher than their pretest scores at the .01 level of significance and that the posttest scores of the experimental group were higher than the posttest scores of the control group at the .01 level of significance.

ภาควิชา จิตวิทยา
 สาขาวิชา จิตวิทยาการปรึกษา
 ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติศ โฉมสาร

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*

..... ๑๑๐๑๖

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หลุย จำปาเทศ และรองศาสตราจารย์ แพทย์หญิง อุ่นใจ แวศร อาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ทั้งยังสละเวลาในการตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความใส่ใจตลอดมา รวมทั้ง ดร. จิน แบรี อาจารย์ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะ ในขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือ ทั้งยังกรุณาตรวจสอบความแม่นยำตรงของเครื่องมือ ซึ่งผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสามท่านไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสริช โปธิแก้ว รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิง อรพรรณ ทองแดง ที่กรุณาสละเวลาในการตรวจสอบความแม่นยำตรงของแบบวัดที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส และรองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ยงกิติกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณหัวหน้าพยาบาลแผนกสูติ-นรีเวชวิทยา หัวหน้าพยาบาล พยาบาล หน่วยฝากครรภ์โรงพยาบาลราชวิถีและโรงพยาบาลศิริราช ที่ได้อนุญาตและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณหัวหน้าแผนกตรวจรักษาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศิริราช ที่ให้สถานที่ในการจัดกลุ่มครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบพระคุณคุณน้ามยุรี และคุณน้าสุรพล บุญประกอบที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ชาวศิริราชทุกท่านที่ช่วยรับภาระหน้าที่การทำงานแทนผู้วิจัย และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดการศึกษาครั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณใจทิพย์ พวงทอง เพื่อนผู้อยู่เคียงข้างเป็นกำลังสำคัญและกำลังใจอันมีความหมายยิ่งในยามที่ผู้วิจัยพบกับอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดช่วงการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณพี่และเพื่อนจิตวิทยา การปรึกษาที่ใกล้ชิด โดยเฉพาะหม่อมหลวง จารุวัฒนา ชินธรรมมิตร คุณสุนันทา พลับแดง คุณวิภา เกตุเทพา คุณสมพร รุ่งเรืองกลกิจและคุณศุภลักษณ์ สัตย์เพริศพราย ผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม ผู้เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุขที่คอยให้การช่วยเหลือและกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูและให้กำลังใจ ทำให้ผู้วิจัยมีความเข้มแข็ง อดทน จนสามารถผ่านพ้นอุปสรรคทั้งปวงมาได้ ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณน้อง ๆ ที่รักทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ และกำลังใจเป็นอย่างดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	4
แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดา.....	4
แนวคิดเกี่ยวกับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	43
สมมติฐานของการวิจัย.....	43
ขอบเขตของการวิจัย.....	43
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	44
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	45
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
วิธีดำเนินการทดลอง.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 3 ผลการวิจัย.....	58
บทที่ 4 การอภิปรายผลการวิจัย.....	63
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	87
ภาคผนวก ก สูตรสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	88
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	92

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ค	ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....102
	คะแนนที่ได้จากการตอบแบบวัดการปรับตัวต่อบทบาท
	การเป็นมารดา ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง
	และกลุ่มควบคุม.....107
	ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินผลการเข้ากลุ่มการศึกษา
	เชิงจิตวิทยาของสมาชิก.....109
ภาคผนวก ง	การวิเคราะห์กระแสกลุ่ม.....112
ภาคผนวก จ	ประวัติผู้ช่วยวิจัย.....145
ภาคผนวก ฉ	ใบประกาศเชิญชวนเข้าร่วมการศึกษาเชิงจิตวิทยา
	แบบกลุ่ม.....147
ประวัติผู้วิจัย.....	150

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงหัวข้อการอภิปรายและการวิเคราะห์กระแสกลุ่ม.....	55
2 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่ามัธยิมเลขคณิต (X) ของคะแนนการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมครั้งก่อนการทดลอง.....	59
3 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่ามัธยิมเลขคณิต (X) ของคะแนนการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาครั้งก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง.....	60
4 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่ามัธยิมเลขคณิต (X) ของคะแนนการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาครั้งหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	61
5 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนจากแบบวัดการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาครั้งก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม.....	62
6 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อความถามและคะแนนรวม และค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดา.....	100
7 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มทดลอง.....	103
8 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มควบคุม.....	105
9 แสดงคะแนนที่ได้จากการตอบแบบวัดการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดา ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง.....	107
10 แสดงคะแนนที่ได้จากการตอบแบบวัดการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดา ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม.....	108
11 แสดงค่าความถี่ของการเลือกระดับต่าง ๆ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละข้อของกลุ่มทดลอง จากการประเมินผลแบบสอบถามในด้านสิ่งที่สมาชิกได้จากการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม.....	110

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนภูมิแสดงการปรับตัวในระยะตั้งครรภ์ของครอบครัว : ตามลักษณะการเกิดภาวะวิกฤต.....	6
2	แผนภูมิแสดงบุคลิกภาพของบุคคลโดยรวมตามแนวของโรเจอร์ส.....	23
3	เส้นภาพคะแนนเฉลี่ยผลการประมาณค่าของแบบสอบถามด้านความรู้สึกของสมาชิกที่มีต่อผู้นำ.....	109

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย